

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE

conform regulamen. de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foale înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 250 Lei

Pe 6 luni . . . 150 Lei

Pentru străinătate 750 Lei

Unitatea

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Pace vouă...

(ivo). „Hristos a înviat din morți“ e cântarea Bisericii în aceste zile luminate ale învierii. Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și nouă ne-a dăruit viață veșnică, e adevărul fundamental al religiei creștine, căci dacă Hristos n'a înviat, zadarnică e credința noastră, ne spune Apostolul neamurilor. Invierea s'a e cheazăia învierii noastre. Da, a înviat Hristos, adevărat a înviat, proclamă cu bucurie sufletul nostru de creștini adevărați. A înviat, a treia zi, așa cum a spus-o El însuș. A înviat și apărând în repeșite rânduri apostolilor Săi salutul său a fost același: Pace vouă... Mesaj sublim, mesaj ceresc: Pace. Și nu pace pe care lumea o dă, ci pe care Dumnezeu o trimite din cer ca să se sălășluiească pe pământ: Pacea Sa.

1. A adus pace pentru sufletul omenesc neliniștit, care se știa fiu desmoștenit al cerului, spre care privea, pe care-l doria însă zadarnic. Hristos a împăcat cerul cu pământul: A îndumnezeit pământul și a împământenit cerul. Pe om l-a împăcat cu Tatăl său cel ceresc, făcându-l iarăși fiu iubit al Său, iar pe Dumnezeu l-a legat de pământ, l-a făcut cetățean al lumii acesteia, lăsându-l pe Fiul Său prizonier al iubirii de oameni în Sf. Taină a Altarului... Și astfel omul împăcat cu sufletul, având alături de Sine pe Dumnezeu, poate munci liniștit pentru mântuirea deplină a sufletului Său.

2. Pace pentru familie, punând ca temelie a familiei dragostea adevărată, care toate le iartă, toate le suferă, toate le învinge, binecuvântând legătura dintre om și femeie cu binecuvântare cerească. Acolo unde este dragoste adevărată și unde binecuvântarea și ajutorul ceresc n'au fost îndepărtate printr'o vieță necreștinească, nu poate fi decât pace și bună învoire. Unde însă Hristos nu e regele familiei, și în locul învățaturii Sale se urmează alte evanghelii, acolo pacea Sa nu se sălășluiește.

3. Pace pentru popoare: căci cu toți suntem fiii aceluiș tată ceresc, înaintea căruia nu există deosebire de rase, de culori, de sânge. Pentru toți a murit Hristos, toți pot fi membri ai corpului Său mistic, pentru toți e cerul deschis. Iubindu-se frățeste, neamurile ar putea înlătura orice motiv de ceartă, orice neînțelegere, orice conflict sângeros. Respectându-se cuvântul dat, n'ar fi călcate în picioare cele mai sfinte drepturi.

Pace a adus Hristos pe pământ și totuș pace nu e decât unde și unde. Care e cauza? Noi și țarăși noi, care punem piedici păcii, care o alungă din suflet, din familie, dintre neamuri! Să ne întoarcem la Hristos, să înviem din nou din moartea păcatului și atunci pacea cerească va coborî iarăși pe pământ.

Biruința vieții

**— Gândurile unui închinător lângă mormântul Răstignitului înviat —
de DUMITRU NEDA**

S'au bucurat vrășmașii Nazarineanului după ce l-au văzut răstignit, și când l-au știut în mormânt de stâncă închis cu lespede grea, pecetluit cu grijă și străjuit de paznici strașnici. Și durere nețărmită a copleșit inimile puținilor cari îl iubeau pe cel Răstignit și fuseseră mărturii morții lui sâlnice după cumplite cazne. Bucuria celor răi însă n'a fost de lungă durată, iar întristarea celor buni în scurtă vreme s'a întors într-o veselie sfântă și trainică. Cel ucis în chip atât de cumplit s'a dovedit a fi Biruitorul morții, iar mormântul lui isvor al vieții.

1. Din noaptea mormântului Hristos a ieșit la lumina zilei. — Dreptatea și adevărul pot fi prigonite. O vreme pot fi chiar înmormântate. Celor răi le stau doar la îndemână atâtea mijloace! Străjuește însă de sus Atotputernicul, și sfărâmă la timp potrivit cătușele făurite de cei fărădelege ca să țină în legături și robie amară pe cei apucați pe mâinile lor. Satana își are tovarăși printre oameni. Tragedia Calvarului a fost săvârșită de Duhul întunerecului cu împreunălucrarea fariseilor și cărturarilor haini, cărmuiți din umbră de perfidia și căinoșia lui Caiafa și ajutați, indirect, și de moliciunea saducheilor, ca și de nepriceperea și lașitatea stăpânirii lumesti. Așa că nu-i era greu cărdășiei criminalilor ucigători ai Celui drept să-l răpună.

Cum vedem că se întâmplă și azi. Cu singuratici și cu neamuri. Cu mișcări sănătoase și cu părți întregi din adevărata Biserică a lui Hristos. Arma clicei care nu poate suferi nici omul bun, nici binele, așa cum îl învață, cum îl vrea și cum îl înfăptuiește spiritul și voința autentic evanghelică, uneori este bârfeala fără nici o sfială de oameni ori frică de Dumnezeu; alteori e lucrătura lipsită de orice conștiință, mână în mână cu puternicii zilei, pe cari slugile minciunii fastuoase se pricep de minune să-i tămăieze și să-i câștige, fie orbindu-i cu sclipiri artificiale de autoapoteozare, fie prezentând pe „ceialți“ ca niște păcătoși vrednici de osânda ținuturii pe Cruce, cari altfel ar tulbura o anumită liniște bineroditoare pentru atâtea preasimandicoase fețe. Biserica română unită știe ce înseamnă aceasta de mai bine de două veacuri. Neamul întreg sângera și el cumplit acum tot în urma unor astfel de manopere. Dar neștrămutată ne este credința că, la fel cu Jertfa de pe Golgotha, se va izbăvi în curând și deplin și Biserica și Neamul nostru, a căror dreptate și adevăr trebuie să iese biruitoare!

2. Răstignitul prin slăvita-i înviere a tre-

cut dela moarte la viață, dela *pățimire* la prealuminată *fericire*. — N'a fost suferință pe care Fiul omului să n'o fi cunoscut nu numai cu sufletul, ci și cu trupul său muritor. De mușcăturile frigului are parte chiar la nașterea sa în peștera Viflaimului. Dogoreala soarelui îl chinuie pe drumurile Țării Sfinte. Foamea nu-i este străină. Dimpotrivă: îl cercează destul de des. Lângă dulgherul Iosif a învățat din bună vreme ce înseamnă să-ți câștigi pâinea într-o sudoarea feții. Sfârșitul îi este cum îl știm: moare scuipat, palmuit, biciuit, încununat cu spini, pironit pe lemnul de ocară, ars de sete mistuitoare, stors de sânge până la cel din urmă picur. Pentruca acelaș trup martirizat, în zorii celei de a treia zi dela îngropare să strălucească în lumina dumnezeiască a nepățimirii și a nemuririi.

Vor fi ele multe și grele crucile pe care le purtăm și noi. Cu vremile acestea de prăpăd va trebui să pățim și noi mult și în multe feluri. Mâne mai amarnic decât astăzi, întrucât Dumnezeu mililor nu va pune capăt acestui potop de foc pornit de răutatea omenească. Ori ce va fi însă, toate trebuie să le răbdăm cu marimozitate creștină, bine știind că suferința iluminată sfințește și sufletul și trupul, și că nici o pățimire din lumea aceasta nu trece fără să crească mărirea de care vor avea parte cei ce se vor mântui. Sf. Iacob, mucenicul din Persia, judeca eroic creștinește când își lua rămas bun în forma aceasta dela mădularele ce-i erau despărțite sâlnic de trup unul după altul: „Du-te mâna mea, du-te; pleacă și tu, piciorul meu; rămas bun, ochilor; rămas bun limbă! În ziua judecării celei de obște, la învierea morților, Ziditorul a toate o să vă găsiască din nou și o să vă unească într'un întreg încântător“. — Viața într-un Domn e mai tare ca moartea. Și toți câți trăiesc într-un Hristos, au făgăduința biruinții și a veșniciei fericite. De aceea cuvine-se să se bucure și să se veseliască de praznicul învierii. Și să trăiască tot mai mult în Hristos, prin Hristos, pentru Hristos, ca să împărățiască în veci cu Biruitorul morții, Hristos.

Și așa va și fi, oricât ar uneli răii împotriva lor. Pentrucă nu mormântul pe care și-l sapă și în care te îmbrăncesc dușmanii e de temut în primul rând, ci acela pe care și-l sapi și în care te arunci tu însuși. Pierirea ta *din tine* Israile! Și cei mai crânceni vrășmași ai omului și ai lui Dumnezeu: căsenii lui. Cei cari cred și trăiesc pentru o singură „înviere“: acea a micilor și meschinilor lor interese personale. — Cu prilejul Paștilor de acum să ne rugăm din inimă: Să se scoale Dumnezeu și să se risipească vrășmașii Lui...

Cuvinte arhieresti

I.

J. P. S. VALERIU TRAIAN arată Calea biruințelor întru Domnul.

[...] Mântuitorul nostru Isus Hristos a trebuit să pătimească, să sufere batjocuri și chinuri, să se umilească făcându-se ascultător până la moarte, și încă până la moartea crucii, și numai în urma acestora Tatăl cel ceresc l-a înălțat, dându-i nume care este preste tot numele, ca în numele lui tot genunchiul să se plece, al celor cerești, al celor pământești și al celor dedesubt, și toată limba să mărturisească că Domn este Isus Hristos, întru mărirea lui Dumnezeu Tatăl (Filipeni, 2, 8-11). Au doară vom aștepta noi, ca la aceeași mărirea să ne înălțăm pe altă cale, decât pe cea arătată de El însuși, care este „Calea, Adevărul și Viața”? (Ioan, 14, 6). Au nuni-se cade, ca și noi să suferim pentru acela care ne-a iubit și s'a dat pe sine jertfă lui Dumnezeu, întru miros cu bună mireasmă (Efeseni, 5, 2)?

Știm că nu poate să fie biruință fără luptă, nici luptă fără potrivnic. Biserica lui Hristos, care are de îndeplinit lucrarea începută și arătată de Intemeietorul ei, va avea de luptat întotdeauna cu puterile potrivnice, căci întunerecul pururea luptă împotriva luminei, minciuna împotriva adevărului, ura împotriva iubirii, și răutatea împotriva a tot ce e bun. Să nu ne mirăm deci că și în vremile pe cari le trăim, din mila lui Dumnezeu, ca și în toate vremile trecute, și încă din zilele cele dintâi ale Bisericii, în această Biserică mereu se adevăresc prezicerile Intemeietorului: „Dacă m'au prigonit pe mine, și pe voi vă vor prigoni, căci nu e sluga mai mare decât Domnul său (Ioan, 15 20);

dacă vă urește lumea să știți că pe mine mai înainte decât pe voi m'a urit (Ioan, 16, 33). La mărirea, numai prin poarta prigonirilor, a batjocurilor și a nedreptăților suferite din partea celor cari n'au spiritul lui Hristos, se poate ajunge.

Rău, nespun de rău ar fi, dacă am fi iubiți de toată lumea. Atunci ar însemna că din lume suntem, căci lumea pe ai săi îi iubește. Ar însemna, că nu suntem aleși de Domnul, ca să fim sfinți și fără prihană. Lumea numai pe ai săi îi iubește. Prin urmare, a fi iubit de cel fărădelege, însemnează a fi ca și ei, pe când a fi urit de cei fărădelege, însemnează a nu fi cu ei, ci a fi bun, cinstit și evlavios.

În Biserica noastră, întemeiată pe stânca lui Petru și păstorită de verhovnicul Apostolilor, în toate zilele se adevăresc cuvintele pe cari sfântul Apostol Pavel le zicea despre sine: „In necazuri dela neamul meu, în necazuri dela cei necredincioși, în nevoi între frații cei mincinoși, în ostenele și supărări... (II Cor. 11, 26-27) trebuie să trăim. „In lume scârbe veți avea, dar îndrăzniți: Eu am biruit lumea” (Ioan, 16, 33). Corabia lui Petru e izbită de multe și cumplite valuri, dar ea nu se va scufunda, căci are de cârmăci pe Insuși acela care are putere să poruncească și să liniștească vijorele și furtunile, și care nu va permite să o biruiască porțile iadului (Matei, 16, 18). Prin lupte urmate de biruințe, prin necazuri și suferințe urmate de mângăeri sufletești, și prin tot felul de încercări va trebui să treacă și biserica, ca și Intemeietorul ei, pantru a ajunge la mărirea cea făgăduită și ca să fie o turmă și un păstor (Ioan, 10, 16).

Hristos a înviat și a biruit puterile întunerecului. Să fim tari în credință și nădejde, că va birui pe toți dușmanii săi și ai Bisericii sale, cari cu puteri omenești caută să o știrbească. Puterea și mărirea omenească este ca floarea ierbii. Uscat s'a iarba și floarea ei a căzut, însă adevărul Domnului rămâne în veac (I Petru 1, 24-25).

[...] Cinstiți ziua întru care Dumnezeu a creat lumina și Domnul nostru Isus Hristos a înviat din morți, arătându-se și dovedindu-se biruitor al morții și al iadului, și în care Isus a trimis pe Spiritul Sfânt peste sfinții săi Apostoli, adunându-vă prin sfințele voastre bisericute, căutați să vă umpleți de Spirit sfânt vorbind între voi în psalmi, în laude și în cântări spirituale, laudând și cântând din inimile voastre Domnului (Efeseni, 5, 18-19). În timpul sfintei liturgii să nu faceți altceva, căci lucrul acela nu va lua binecuvântare dela Dumnezeu. În Dumineci și sărbători nu umblați la muncă câmpului, nici pe la târguri, nici pe la petreceri necuviincioase, nici nu umblați să vă spori avuția voastră în acele zile închinete Domnului, căci fără binecuvântarea lui Dumnezeu nu va folosi muncă voastră din acele zile, și ce ve-ți fi câștigat dintr'o parte, veți pierde în alta.

Nu vă îmbătați de vin sau altă bețură bețivă, întru carea este desfrânarea. Nu fiți nepricepuți, ci căutați a cunoaște voia lui Dumnezeu, răscumpărând vremea, căci zilele rele sunt (Efeseni, 5, 16-18). Nu vă petreceți în beții, în desfrânări și întru lucruri necuviincioase; nu în pismă și în pismă, ci vă îmbrăcați în Domnul nostru Isus Hristos (Romani, 13-14) și fiți pururea treji și priveghiați, căci vrășmașul vostru, diavolul, ca un răcnind se uită împrejur și caută pe cine să-l sfășie (I Petru, 5, 8).

Fiți făcători ai cuvântului, și nu numai

FOIȚA „UNIRII“

Șineai

*Cute adânci de'ngândurare
îți brăzdează fața
bătută de vânt,
pârilită de soare.*

*Pe drumul glonțuros al pribegiei
deopotrivă te-ai destăinuit,
în clipele de răgaz,
neamului întreg
și veciniei.*

*Suferința s'a'nculbat pe obraz.
In negura nopții
în cine știe ce ungher părăsit
pe orliștea trecutului,
brazdă reavănă de lumină tragi
pentruca, huliț, să bați zadarnic
la porțile zăvorâte
cu averea Țării în disagi.*

*Umbrele istoriei zac la răspântii
ca niște cruci
în țărâna drumului doborâte.*

*Prin întunerecul de ură și venin
condeiul înseamnă părții
pentru mersul celor care vin.*

*De jos, de sub cerga pământului,
visul tău transilvan
purtat în spânare,
pe sfoara Oltului,
s'a rostogolit bolnav
la Dunăre și Mare.*

„Litere de pământ.”

Preda Savu

Durata serviciului militar va fi de doi ani pentru toate armele, iar incorporarea tinerilor care au implinit 20 ani se va face la 15 Octomvrie al fiecărui an, spune un decret-lege publicat în 25 Martie crt.

Bezbojnik suspendat? Organul cercurilor ateiste din Rusia, Bezbojnik, pare că a fost suprimat de autoritățile bolșevice, care nu se rușinează să facă apel la „toți acei cari cred în Dumnezeu” pentru ca să se roage pentru victoria rusească. Aceasta după ce au luptat atâția ani pe față contra lui Dumnezeu, ridicând statuie lui Iuda!

Catolicismul în Indiile Olandeze. După Agenția „Fides”, situația catolicismului în Indiile olandeze e următoarea: Din 61 milioane locuitori, catolici sunt 88.352 europeni, 641.338 indigeni, iar 63.000 se pregătesc pentru botez. În cele 16 circumscriptii bisericesti lucrează 570 preoți misionari, 520 frați laici și 141 surori. Clerul indigen e format din 16 preoți, 46 călugări și 164 călugărițe. În seminarii studiază alți 300 clerici. Misionarii se mai îngrijesc de 1707 școli, în care în anul 1939 au studiat 151 mii 707 elevi.

Condițiile păcii durabile

de GARIL TODIC

Cândva va fi totuși pace. Dacă nu peste un an, apoi peste zece, sau peste o sută. În infinit nu va dura nici starea de războiu. Trebuie să urmeze ceva deslegare într'un sens sau altul.

Teoreticește: o pace durabilă e posibilă între popoare, dacă se bazează pe o concepție pacifică, altruistă. Cu alte cuvinte: între oameni buni e posibilă pacea permanentă.

Practic: nu e posibilă pacea, cât timp mentalitatea popoarelor și concepția conditorilor lor e egoistă, exclusivistă. Cu alte cuvinte: între oameni răi nu e posibilă pacea.

Cu mentalitatea generală de până acum emanată dintr'o concepție egoistă până la surditate, numai războiul poate fi durabil. „Bellum omnium contra omnes”. Așa pot elitele păci, de fapt sunt numai armistiții, care profită adversarii pentru a se pregăti — cu imense sacrificii — de ciocniri noi încăt viața omenească pare mai mult un joc viu, decât viață de fânțe rezonabile.

Pacea durabilă s'ar putea baza numai pe recunoașterea sinceră și reciprocă a drepturilor tuturor la existență și prosperitate, sub raport spațial și material, cât și spiritual. Recunoaștere și concesi reciprocă după verbul latin: *Suum cuique*.

Ca să se ajungă la concepția asta, e necesară reformarea radicală a educației timpurii la toate popoarele civilizate.

mai ascultători (Iacob, 1, 22), și ca niște buni ostași ai lui Hristos celui ce a înviat din morți, și împreună ne-a înviat și pe noi din moartea păcatului, luptați-vă lupta cea bună, și unul fiecare la datorința sa, să aștepte fericita nădejde și arătarea măririi marelui Dumnezeu și Mântuitorului nostru Isus Hristos, care s'a dat pe sine pentru noi ca să ne mântuiască de toată fărădelegea, și să-și curățească lui-și popor ales, râvnitor de fapte bune (Tit 2, 13-14).

II.

Preasf IOAN al Lugoșului Indeamnă la cuminecare cu vrednicie

E „ziua învierii, să ne luminăm popoare.“ Oricât de mari ar fi greutățile prin cari trecem, oricât de multe ar fi lipsele ce le îndurăm, oricât de grele ar fi durerile ce ne-au lovit pe unii din noi, să le uităm astăzi toate pentru înviere...

Multe și minunate învățături se pot trage din învierea Domnului, care este chezașia învierii noastre a tuturor oamenilor. Ce mângâiere poate avea astăzi femeia care și-a pierdut soțul, copilul care și-a pierdut în război pe tatăl său, dacă cu gând creștinesc cumpănește cât de mult a răbdat din partea dușmanilor săi Fiul lui Dumnezeu întrupat, omorât în chinurile cele mai grozave, pe lemnul Crucii. Ca și Hristos, va învia și soțul și se va scula din morți și tatăl atunci când glasul Arhanghelului va trezi din morminte pe toți oamenii...

Cred deci, cu toată tăria sufletului Meu că, îmi împlinesc slujba de Apostol, când, urmând porunca Bisericii, care ne cere să ne spovedim și să ne cuminecăm de Paști, caut să vă arăt nenorocirile ce le aduce peste întreaga omenire păcatul și fericirea ce o aduce cuminecarea cu Sfântul Trup și Scumpul Sânge al

Domnului Nostru Isus Hristos.

[...] Păcatul ne jefuește toată averea sufletească, toate comorile ce le-am strâns în cer, ne slăbește toate puterile sufletului și ne face așa de neputincioși, încât numai cu puterile noastre nu suntem în stare să ne ridicăm din nenorocirea în care ne-a trântit; și așteptăm „moartea a doua“, chinurile grozav de chinuitoare din iad, cari dacă le-am îndura în lumea aceasta, ne-ar omorî, dar în iad ne chinuesc dureri de moarte în vecii vecilor.

Un lucru și mai grozav a adus păcatul de moarte: Omorîrea Fiului lui Dumnezeu întrupat, pe lemnul Crucii. Cu toții știm că Fiul lui Dumnezeu nici nu este în stare să facă vre-eun păcat și nici nu putea fi omorît de jidovi dacă dânsul n'ar fi voit acest lucru. Doar cine nu cunoaște cuvintele Scumpului nostru Mântuitor: „Eu îmi pun sufletul ca iarăș să mi-l iau. Nimenea nu-l ia dela mine, ci eu îl pun de mine însumi. Putere am să-l pun și putere am să-l iau iarăș.“ Noi știm și mărturisim cu Profetul Isaia: „Acesta păcatele noastre le poartă și pentru noi rabdă durere... El s'a rănit pentru păcatele noastre și pentru fărădelegile noastre certarea împăcării noastre pe Dânsul și cu rana lui noi toți ne-am vindecat. Toți ca niște oi am rătăcit, fiecare din calea lui s'a abătut și Domnul l-a dat pe El pentru păcatele noastre.“

[...] În Vinerea Mare, Biserica ne-a pus înaintea ochilor chipul sfârșit al dulcelui nostru Mântuitor. De ar fi fost inima cuiva de oțel, și trebuia să se moaie la vederea atâtor patimi așa de îngrozitoare; de ar fi fost inima cuiva de gheață, și trebuia să se încălzească de focul dragostei dumnezeiești, care moare pe lemnul Crucii „pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire.“

Care din noi nu și-a pus întrebarea în Vinerea Mare: „oare din patimile, și

mai ales din moartea acestui dumnezeesc Mântuitor, mi-am luat și eu partea?“ Căci într'a devăr Biserica ține foarte mult ca prin sângele proaspăt vărsat pe lemnul Crucii cu toții să ne împărtășim de sfințele Paști.

[...] Această sfântă Maică dorește ca „nimenea să nu fie neîmpărtășit din cina Stăpânului, o credincioșilor!“ Da, căci fără să primim sfânta Cuminecătură, noi nu prăznuim Paștile, noi n'avem nici o bucurie adevărată de învierea lui Hristos...

Da, căci fără de sfânta Cuminecătură omul nu poate avea parte de fericire adevărată, cum ne spune Insuș dumnezeescul Mântuitor: „De nu veți mânca Trupul Meu și nu veți bea Sângele Meu, nu veți avea viață întru voi“, căci „cel ce mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu, are viață veșnică și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi.“ Vorba „Viață“ pe buzele Domnului Isus înseamnă fericire, adică îndestulare deplină și vecinică; o spune însuși Dumnezeu că fără a ne cumineca cu sfântul Trup și scumpul Sânge al Domnului nostru Isus Hristos, parte de fericire nu putem avea.

[...] Sfânta Cuminecătură este izvorul cel bogat al vieții noastre creștinești și a fericirii noastre. Ea altoiește în noi o putere dumnezească cu care nu numai că alungăm pe necuratul dela noi, ci facem fapte cari întrec toate puterile omenești, prin cari fapte ne câștigăm fericirea cerească.

[...] În această zi să cerem dela Domnul Isus „lumina cea adevărată care luminează pe tot omul ce vine în lume“, așa de strălucită pentru Dânsul, să ne lumineze mințile, să ne întărească voințele, ca să-l urmăm cu credință statornică în toate zilele vieții noastre. Să-i făgăduim credință statornică și să-l cerem cu tot focul inimii noastre să ne dea mila cea mare, după care suspină toată lumea, pacea de sus între Frații creștini pe care singur dânsul este în stare să ne-o dea.

Dar, „câtă depărtare, Doamne, dela vierme pân' la astru!“ Nicăiri nici o licărire de a reforma, în acest sens, educația... Atât în statele democratice, cât și în cele totalitare, urlă șovinismul național, de egoism sălbatec.

Poate că așa trebuie să fie. Numai prin suferințe ajung oamenii păcătoși la concepții mai înalte.

Condițiile păcii durabile se reduc la una și bună: ca oamenii să fie buni.

Dacă oamenii sunt răi: viața lor e infernală, cu toate opintirile ce s'au făcut de a aplană pe cale instituțională diferențele dintre popoare.

Dacă vrei să trăiești cu cineva în pace, trebuie să ai un îndemn sufletesc de a trăi în pace. Dispoziția sufletească primează Cerelealte urmează.

Dacă vrei pace: nizuți-vă ca oamenii să fie buni.

Dacă lăsați ca oamenii să fie răi: dorința voastră de pace e mincinoasă. Intre oameni răi nu poate fi pace.

Educația e singurul mijloc de a influența, de a modela încâtva pe oameni, de a-i „cultiva“, de a-i face mai buni.

Creșteți tinerimea în cultul respectului reciproc și al muncii constructive, și veți avea pace durabilă.

Dacă se va crește ca până acum, în cultul sfântului egoism: va râde Diavolul de de oameni

Spiritul ostășesc al Năsăudeanului

de Prof. Emil Precup

Documentele vechi ne spun, că ținutul Năsăudului a fost pururea românesc și liber.

Țăranii de acolo, înalți, bine făcuți, inteligenți, au fost totdeauna făloși de independența lor și mai ales „bürgerii“ din Năsăud au o deosebită mândrie față de foștii iobagi din comunele apropiate negrănicerești. Ei se numesc „nație“, termen întrebuințat dintr'un sentiment al rasei și dintr'un șovinism local grăniceresc, vrând parecă să exprime prin el mândria, că ei sunt însași națiunea, în ei se intrupează românismul întreg.

Acest românism grăniceresc a impresionat și pe scriitorul Al. Odobescu, în călătoria sa prin ținutul Năsăudului din anul 1894, când scrie: „În acest popor se poate vedea de pe acum un mare viitor pentru țara noastră, căci aci cu toții și bărbații și femeile sunt stăpâniți de o dorință neînfricată și arzătoare de a scutura jugul unguresc și de a face un singur stat cu noi, cei de dincoace. ... Aș dori să trăiesc atâta numai ca să văd împlinirea acestei frumoase năzuinți a tuturor, aspirație, care nici n'are de loc înfățișarea vagă a unui simplu vis“. (Conv. lit. XIX 1915 Nr. 11-12).

Prestanța lor impunătoare se cunoaște dela primul contact cu ei și din mândria cu care îmbracă haina lor curată și frumoasă românească. Înfățișarea lor în zi de sărbătoare în această haină este una din cele mai minu-

nate priveliști, care place străinului, cași românului.

Buna lor stare materială, mulțumită libertății și regimului militar, timp de 88 de ani, cât a existat regimentul al II-lea de graniță, le imprumută o deosebită demnitate și o ținută mândră.

Soldații acestui regiment, înființat în a. 1761, se compuneau din țăranii a 44 de comune de pe Valea Rodnei, a Bărgăului și a Monorului, care în schimbul serviciului militar se bucurau de libertate și de drepturi, pe care nu le aveau iobagii din comunele nelibere. Comandantul regimentului își avea sediul în Năsăud, iar companiile erau așezate în diferite comune.

Misiunea regimentului era, în timp de pace, să păzească granițele, pădurile, trecătorile munților, oprind contrabandele, prinzând hoții și pe cei ce încercau trecerea clandestină și formând stațiuni de carantină împotriva bolilor contagioase venite din Orient. În timp de războiu erau purtați pe toate câmpurile de bătaie, unde era nevoie de ei, distingându-se pretutindeni prin devotamentul și vitejia lor, în 20 de campanii și 133 de lupte, în care simbolizau „virtus romana rediviva“.

Regimul militar a fost o binefacere pentru întreg ținutul Năsăudului. Ofițerii regimentului, între care mulți italieni, descoperind în populația regimentului pe descendenții vechilor legiuni romane, au stimulat în aceștia mândria pentru originea lor nobilă, le-au

DARUL INVIERII

Sângeroasa tragedie de pe Calvar s'a consumat, și dumnezeiasca Victimă, spânzurată pe lemn între cer și pământ, a săvârșit împăcarea cea mare a creaturii cu Creatorul său: *El este pacea noastră, care a făcut amândouă una, și păretele din mijloc al despărțirii l-a sfărâmat... făcând pace... prin cruce, omorînd vrajba printr'însa* (Ef. 2, 14-16). De acum pacea își are izvorul și împrăștierea ei poate cuprinde universul, căci văzând suferințele Lui, Tatăl ceresc promite: *pace, pace celor de aproape și celor de departe* (Is. 57, 19).

Profețit că *va vesti pacea popoarelor* (Zah. 9, 10), acest *Domn al păcii* (Is. 9, 6) apare pe pământ cu suita sa de Ingeri, care îi anunță programul: *Pe pământ pace* (Lc. 2, 14). Și când și-a împlinit misiunea de împăciuitoare, biruind moartea, învingând răutatea, deschizând raiul, se arată Apostolilor, întâmpinându-i cu salutul obișnuit la Evrei: *Pace vouă!* (Is. 20, 19). În gura Lui însă acest salut avea o însemnătate mai vastă și o nouă valoare: nu numai că le dorea pacea pentru care a venit, dar anunța că prin sângele său pacea s'a și stabilit între cer și pământ. Salutul Domnului din ziua învierii „arată eficacitatea crucii, prin care a șters orice întristare și a dăruit orice bine” (Sf. I. Gurădeaur), și ne încredințează că de aici înainte *pace avem cu Dumnezeu prin Domnul nostru Isus Hristos* (Rom. 5, 1).

Deasupra capetelor plecate și uluite ale Apostolilor surprinși de neașteptata arătare, cuvântul Său de pace rămâne ca un ecou peste veacuri, căci totdeauna pacea adevărată este numai pacea Lui: *Pace vă las vouă, pacea mea v'o dau* (I. 14, 27). Orice vrajă izborește din dușmănia cu Dumnezeu, și orice pace izborește din împăcarea cu El.

De aceea, pentru a asigura pacea Lui — știind nestatornicia și cunoscând bicsnicia omenească — în ziua învierii cel dintâi lucru pe care l-a făcut, a fost instituirea sf. peni-

tențe: *Pace vouă!... cărora veți ierta păcatele li se vor ierta, și cărora le veți ținea, vor fi ținute* (I. 20, 23). Această taină, mijloc de împăcare, dă atâta demnitate preoților încât întrece pe cea a regilor și a ingerilor (Sf. I. Gurădeaur în *Despre preoție*, cp. III și IV); și dă atâta mângăere credincioșilor, căci le asigură pacea lui Hristos! În acest sacrament *dreptatea și pacea s'au sărutat* (Ps. 84, 11): dreptatea împăcată prin pocăință naște adevărata pace. — E marele dar pe care Isus îl face omenirii în ziua strălucitei sale învieri. E darul, fără de care cine și-ar mai câștiga pacea, (ce ușor se pierde), și cine s'ar mai putea folosi de darul nopții vinderii Sale?... Euharistia și Mărturisirea în viața lui Isus înseamnă două culmi: a iubirii și a biruinței asupra dușmanului aducător de vrajă; iar în viața creștinilor două necesități: nutre-mânt întăritor și împăcare păciuitoare...

Cum Taina iubirii e darul morții lui Hristos, așa Taina împăcării e darul învierii Lui.
Eugen Popa.

În slujba orfanilor. Urmăresc cu drag strădaniile apostolice ale *Părinților Basiliani* dela *Obreja* prin parohii întru vestirea cuvântului mântuirii. O mână de oameni au făcut atâta bine sufletelor și înafară de mânăstire în Paresimile acestui an! Increstările de ziar sunt aruncate pe hârtie în fugă și pe sgârbenie. Grăiesc însă nespuse de mult celui ce știe ce înseamnă misiuni populare cu predicile, spovedaniile și slujbele împreunate cu ele.

Ceeace m'a înduioșat însă în chip deosebit anul acesta au fost micile răvașe cu daniile strinse pentru orfanii adăpostiți în mânăstirea dela *Obreja*. Am trecut și eu pe aci nu odată, și am văzut aceste vlăstare plâpânde și greu încercate de soarte. Sunt cu totul douăzeci. Unii mărunței de tot. Alții mai mărișori. Dar toți în vârstă de școală primară. Și toți săraci și cu lipsuri multe. Pentru toți trebuiesc cărți, haine, încălțăminte, mâncare. Se îngrijesc Cuvioșii Părinți, nu-i vorba, să

rodească pe seama lor — pe seama orfanilor — o moșioară primită dela stat. Atâta însă nu ajunge nici pe departe. Și de aceea se îndreaptă spre inimile bune, cerindu-le ajutorul, căci nevoile sunt multe și grele, și caută să le facă față. Aflu că acum, de Paști, numai pe încălțăminte pentru cei douăzeci de săracuți a trebuit să se deie 80.000 (optzeci de mii) de Lei. — Își poate închipui oricine cât de bineveniți au fost banii aduși de P. Iosif Bal și P. Vasile Dardai de pe unde s'au ostenit la misiuni populare, ca și ofrandele primite cu prilejuri asemuitoare de P. Miron Moldovanu, despre care aflu că s'a reîntors cu aproape zece mii Lei de pe la Tătărlău, Feisa, Boian și Săndulești.

Dar cât ar mai trebui ca să fie deajuns! Bun și puternic este însă Părintele Ceresc care are în grija sa specială pe orfanii și-i va ajuta să iasă cu bine la liman. Și nu ne îndoiim că și rugăciunile Sf. Vasile cel Mare, ocrotitorul neîntrecut al năcăjiților și a tuturor celor lipsiți și suferinzi, vor mijloci milă multă la tronul Atotputernicului. De care milă, pe lângă orfanii, aibă parte și îngrijitorii lor cu inimi jertfelnice, de părinți iubitori. Căci vrednici sunt. (N. Drumeșu).

Apostolie. Cuv. Sa P. Miron Moldovanu, ieromonah la *Obreja*, a ținut sf. misiuni populare în Paresimile acestea la *Tătărlău* (apropieri de SS. Taine-532); la *Botan* (mărturisiri și cuminăcări: 160; o pereche de concubinari s'a cununat bisericeste); la *Feisa* (precum s'a încrestat într'un alt număr al gazetei noastre) și în *Săndulești* (420 spovedanii și cuminăcări, adică sută la sută în ce privește credincioșii în stare de a primi sfintele taine. O pereche de concubinari s'a cununat la biserică. Un protestant a trecut la Sf. Unire). Reuniunea Femeilor de aici a hotărât să facă danie Sf. Mânăstiri din *Obreja* un rând de ornate sacre. (Dela biserică s'a primit în dar pentru aceeași mânăstire un rând de vestimente bisericesti mai vechi). — La *Copăcent* același părinte misionar a prilejuit bunilor creștini de aci *reculegeri sufletesti* de o zi.

făcut educația patriotică și i-au inițiat în avantașele civilizației apusene. Între comune au construit cu muncă obștească drumuri vicinale bune, în fiecare comună au înființat câte o școală primară comună, iar în câteva centre au deschis școli cu limba de predare germană în vederea pregătirii subofițerilor și a funcționarilor administrativi comunali și militari. Prin aceste, primele școli din Nordul Ardealului, au deșteptat în ei dorul de învățătură și cultură. Au supravegheat și îndrumat populația la o viață ordonată și disciplinată. Dându-le sfaturi prețioase privitoare la agricultura rațională, la creșterea vitelor și pomării, au dezvoltat în ei dragostea de muncă și simțul economiei. Bărbații erau obligați să cunoască toate lucrările în legătură cu cultivarea pământului, creșterea vitelor și cultivarea pomilor roditori, femeile li se cerea să cunoască bine cultivarea legumelor, a cănepii, gătitura mâncărilor, să toarcă, să țese și să coase. Băieții și fetele, care doreau să se căsătorească, înainte de a primi aprobarea de căsătorie, trebuiau să dea un examen în fața comandantului militar și să dovedească că știu rugăciunile și se pricep la lucrările mai sus înșirate. Cine nu avea aceste cunoștințe, necesare unui bun gospodar și unei bune gospodine, nu se putea căsători.

Această educație în spirit ostășesc din timpul regimentului de graniță se resimte până azi la locuitorii din ținutul Năsăudului în întreaga lor manifestare de viață.

Desființându-se regimentul în 1851, din fondurile regimentului desființat au creat două fonduri cu destinație culturală: unul de burse și altul pentru susținerea de școli. Din aceste fonduri s'au susținut liceul din Năsăud, înființat la 1863 și alte școli și au primit burse toți fiii foștilor grăniceri, pe la Universități și școli speciale, devenind cetățeni bine pregătiți și folositori neamului și ducând pretutindeni sufletul lor naționalist și idealist.

Cei mai mulți din acești intelectuali, foști bursieri ai fondurilor grănicerești, se distingueau prin o pasiune tradițională de a avea colecție de cărți, documente, scrisori, acte, diplome, monede și alte obiecte istorice privitoare la trecutul ținutului. Adunate la un loc aceste obiecte de profesorii Virgil Șotropa, Iuliu Moisiș și de maiorul I. Marțian a luat ființă *muzeul grăniceresc* dela Năsăud, care este mândria graniței Năsăudene.

Prin educația ostășească Năsăudenii și-au mai însușit și o concepție de viață ordonată, disciplinată, în spirit de sacrificiu, în spirit național, în ideea de luptă pentru interese obștești, în sentimentul onoarei și al credinței într-o misiune frumoasă și mare a neamului românesc, și mai ales în atașamentul intelectualului față de țaran, plin de dragoste sinceră și de dorul unei influențe sănătoase asupra acestuia.

Prin contactul neîntrerupt, sincer și priinitor între fiii graniței vechi, s'a putut păstra până azi aproape nealterat de alte influențe,

tipul special, imaginea caracteristică a Năsăudeanului mândru, disciplinat, demn și onorabil, atât la intelectuali, cât și mai ales la țărani.

Țăranul Năsăudean ascultă și respectă pe conducătorii săi. Preotul în deosebi se bucură de mare onoare și respect. Cuvântul preotului este sfânt. Autoritatea publică este respectată. Convocat la întruniri, conferințe, sau adunări publice, el se prezintă cu interes, cu încredere și însuflețire. Dacă șede la taifas înaintea casei sale, trecând intelectualul pe lângă el, îl salută ca și pe vremea regimului militar, prin scularea în picioare. În zilele de sărbătoare tinerii adunați la horă, când aud clopotele din turnul bisericii, încetează hora, se adună la ordinul vătavului în șiruri strâse și în frunte cu muzica, chiuind se îndreaptă spre biserică. După serviciul divin se întorc în aceeași ordine din nou la horă („joc”). Odată pe an, a doua zi de Crăciun, când tinerii au „bere” împreună cu fetele, după vecernie, se adună în fața bisericii, împreună cu muzica dela horă, iar flăcăii conduși de un vătav, fac brâu și jucând „arcăneava” pe tot parcursul drumului până la locuința preotului, întră în curtea acestuia, unde cel mai isteț dintre flăcăi închină în sănătatea preotului, strigând de trei ori toți deodată „să trăiască Domnul părinte”. Preotul le mulțumește prin cuvinte calde, le servește un pahar de țuică, apoi dansează „de mână și învărtita” și în urmă, începând din nou „arcăneava” se îndepărtează spre locuința primarului și notarului, unde repetează aceeași

Pe frontul catehetic

— Apostolat obositor, dar rodnic —

Problema catehetică este și rămâne de cea mai arzătoare actualitate, astăzi mai mult ca oricând. Cuvine-se deci a i se acorda toată considerația și, mai ales, a se încerca limpezirea unor chestiuni catehetice în legătură cu acest apostolat printre cei mici, cari fără doar și poate, ca mâine vor forma noua generație a turmei călăuzite spre desăvârșire. Precum creștinismul a schimbat fața lumii, tot așa enoriașii de mâine ai preotului — temeinic educați prin catehizare conștientă și de sigur cam obositoare — vor schimba fața parohiei. Roadele unui apostolat catehetic temeinic nu pot întârzia a se arăta. Doar catehizarea a fost și continuă a fi mijlocul cel mai eficace de desăvârșire creștinească. — Și ce urmărește alter Christus, decât sfințirea oilor din turma sa? Cum va putea neglija atunci tocmai mijlocul cel mai ducător la scop? Sau cu ce-și va justifica refugiul din fața datorinței ce-o are de împlinit, chiar dacă aceasta îl va costa — precum de fapt îl și costă — eforturi mari, oboseală nu puțină?

Pe bună dreptate deci subliniază p. N. Brnzeu în „Unirea“ No. 5/1941, acest adevăr netăgăduit: „Munca rămâne și încă o muncă destul de amară“. Totuși cateheții „au mângâierea de a săvârși o operă supranaturală: ducerea copiilor la Hristos“. — Rezultă, deci, că, cu toată „răceala“ ce-o produc constatările noastre, nicidecum nu putem împărtăși părerile confratelui p. Ioan Borza, care din nou încearcă în „Unirea“ No. 45/1941, să destăinuiească luptătorilor de pe frontul catehetic: secretul șubred al tacticii și metodei catehetice, cari cu atâtea manuale nu pot da nici un rod îmbucurător.

De fapt suntem aplicați a concede, că anora le-a fost hărăzită dezvoltarea simțului critic într-o măsură piramidală; că adevărate obiecțiunile puse sunt bine întemeiate și atunci cine s'ar mai încumeta să le conteste? — Dar să vii cu enunțări ca acestea, că elevii catehizați cândva: „au uitat esențialul și-au reținut amănuntele cari... sunt și rămân povești“; ori să te tânguești de milă, că „înuindăm pe elevi în cei 7 ani cu orice — afară de ce trebuie. Ce trebuie nu știu, ce știu n'are

importanță“ — înseamnă pur și simplu o răstălmăcire trasă deabinele de păr, nicidecum constatare obiectivă în spirit sacerdotal, fără a se uita că se cade: in omnibus caritas. — Nu numai a avea ultimul cuvânt e nizuință apreciabilă, ci mai ales a fi mereu în mână cu adevărul indiscutabil. Și nu tot ce spun alții, ori concluziile lor, sunt a se categorisi numai decât „iluzii“, nimic altceva.

Dintru început accentuasem greutatea stabilirii unui numitor comun cu confratele Pr. Ioan Borza asupra ofensivei catehetice. Constatăm, totuși, că de data aceasta „trezirea la obiect“ se rezumă doar la numărul urgisit al prea multor manuale. Orele și cateheții — mai mult sau mai puțin destoinici — se întrezărește a ne apropia intru câtva. Fapt îmbucurător de bună seamă. Strigătul de alarmă însă către noile manuale se întetește mereu. Și cu toate că manualul unic ar fi idealul reintronat, se admite totuși necesitatea complectării aceluia, prin „parcurea aceluiași material, natural: tot mai dezvoltat și ilustrat mereu cu alte culori“, ceea ce s'ar putea face deodată pentru toate clasele cu a patra parte din efort“. — Dar acest manual mai „dezvoltat“ cu noi „culori“, s'a tradus în fapt deja; decât că s'a repartizat pe clase materialul după dezvoltare și puțința de asimilare a elevilor — i-s'a adăugat chiar câte o „decorare“ pe alocuria — apoi i-s'a pus învelitoare aparte, tot pe clase. — Și dacă se admit decorări și cadre de dezvoltare, cum se condamnă atunci unele amănunte (drept că nu ni se spune: cari anume?) ca sarbede?

Nu cumva P. Ioan Borza este pentru menținerea aceluși conservativism sterp și adânc păgubitor printre credincioșii satelor noastre, care eri-alaltăieri îi caracteriza ca pe cei mai simpli muritori în materie de cunoștințe religioase? — Dacă suntem catolici, oare să nu ne nizuim a atinge nivelul religios al celorlalte neamuri din biserica universală? Adevărat să nu progresăm, adâncindu-ne enoriașii în taina cunoașterii tot mai bine a credinței adevărate ce-o au? Să ni-i întreacă sectarii? Să reintronăm, printr-o trândăvire, analfabetismul religios drept tabu

Azi, când ni se croește un nou destin în Europa, tendința noastră cea mai serioasă trebuie să fie, să ne străduim a augmenta până la cea mai superioară treaptă însușirea vitejească și eroică a rasei dacoromane, să întărim în noi simțul onoarei și al demnității românești, simțul cinstei și credința neștrămutată în misiunea mare a neamului, presimțită în viitor ca un triumf al românismului și ca o înălțare a neamului peste propria noastră viață trecătoare. Această credință în menirea frumoasă a neamului românesc, inspirată din glasul sângelui rasei noastre, să o trecem ca o scânteie divină dela român la român, ca să se întărească și în cele mai slabe și neîncrezătoare piepturi.

Credem, că militarizarea școlilor secundare, în latura disciplinară și de educație fizică, ar da patriei noastre cetățeni disciplinați, devotați chemării lor, și jertfelnici pentru interesele obștești ale neamului și ar îndruma întreagă națiunea pe drumul indicat de rassa dacoromană, *dru ul eroismului național*.

al secolului luminii? — Dar am văzut laici pe la congresele Agru-lui ridicându-se cu o îndreptățită pornire contra aceluși tradiționalism învechit, prin care creștinii simpli erau ținuți într-o penumbră învecinată cu necuvântătoarele. Și se cerea cu insistență: sporirea potențialului educativ în apostolatul mirenilor. — Iar preotul este chemat a ține pasul cadentat în iureșul vremii. Astăzi, când și purcarului sătesc i-se prescrie ca o condiție esențială: să știe carte, cum s'ar putea rămâne mai îndărăt cu credința coroanei creaturilor?

De dragul unui procentaj redus al eforturilor în lupta catehizării, nu putem fi pentru nivelul scăzut din trecut. Se impune altul, mult mai ridicat. Aceasta cu orice preț. — Doar în trecut și preotul cunoștia abia: slova, cântările, nișel tipic, mai tălmăcea la prasnice câte o cazanie — atât. Astăzi până la ce grad academic s'au dezvoltat și impus cunoștințele teologice preoților? Până și cantorii trebuie să aibă diplomă. — De ce n'ar fi, prin urmare, și enoriașii învredniciți de o educație nouă, spre gradul superlativ? Că doar: „satele cu majoritatea locuitorilor zac în aceeași beznă din trecut și inoată în același glod... strămoșesc“ — precum bine constată p. M. Socactu în „Unirea“ No. 21/1941.

Roadele binecuvântate ale catehizării — departe de a fi un „însăpăimântător zero“ — se arată la vremea secerișului în fiecare parohie. Chiar dacă unora li-se pare, că acestea întârzie pe alte meleaguri. — Nu vânam după metafore și iluzii, nici nu așternem pe hârtie mazăgălituri de cerneală cu nemiluita; ci încreștăm roade, cari se coc mereu prin via cultivată îngrijit de ispravnicii înțelepți ai Stăpânului veșnic. Acestea roade se refrâng asupra atâtor ramuri ale vieții pastorale, încât ar trebui să se scrie cam mult, spre a le semnala pe toate. — De aceea luăm la întâmplare numai câteva:

1. *O viață spirituală trăită de copiii școlari*, prin deasa lor împărtășire, credem că face parte din cruciada euharistică a celor mai iubite ființe în fața lui Isus, care a accentuat, că a acestora va fi și împărăția cerurilor. — Oare nu în urma unei catehizări temeinice și amănunțite se ajunge la un atare rezultat? Care „vrere“ ar fi mai „idealistă“, decât această trăire în sfințenie a vârstărilor noastre?

Nu demult s'a introdus cu fastul cuvenit un preot nou într-o parohie bănățeană, cu care prilej fură vre-o sută de cuminecări, deși era în toiul muncilor agricole. Asistase și ajutase la mărturisiri și p. I. Ignățel din Timișoara. La sfârșit își exprima următoarea constatare îmbucurătoare: „Am fost 20 de ani învățător în această parohie. Dar o viață spirituală aici n'a existat. Acum mă impresionează plăcut mai ales școlarii, cari se știu mărturisii ca ingerii... M'au încântat și răspunsurile lor dela un examen de religie, la care luasem parte“.

2. *Cercetarea regulată a bisericii* tot numai printr-o catehizare intensivă se poate introna într-o parohie. — Prin școlarii, glasul preotului se face auzit prin familiile credincioșilor și a celor mai nepăsători, cărora o draslele țin să-le tălmăcească apelul de a se îndrepta spre casa Domnului, precum a spus Părintele la ora de religie. Apoi când școlarii ajung mari, nu mai rămâne creștin cu credința adormită în parohie.

Vestiții bănățeni dela Chizătău intraseră odată, ca nuntași, într-o biserică unită, la o cununie mixtă din parohia miresei, care se celebra la sfârșitul liturghiei. Ca de obicei,

ceremonie în onoarea acestor slujbași comunitari. Le place disciplina și ordinea. De aceea remilităria este binevăzută și trăită cu drag de tineretul satelor grănicerești. În unele colturi există și postmilitărie, condusă de un radat mai bătrân. Gradele militare întoarse la război sunt privite cu respect de oamenii satului. Flăcăul care la armată a fost gradat are mare trecere la fete.

Spiritul ostășesc, care la Năsăudeni prin educație a ajuns la o formulare mai puternică, este spiritul rasei dacoromane, este spiritul îngerului de erou, moștenit dela strămoșii români, care au stăpânit o lume întreagă și dela lacii, a căror dârzenie și vitejie le-a dus faima eparte peste hotarele Daciei. Acest spirit a dat neamului românesc tenacitatea prin care a rezistat în ciuda tuturor tendințelor de nimicire a vecinilor dușmănoși. Acest spirit emanat din sufletul rasei noastre nu a putut fi înlăturat și a dat figuri istorice de valoare universală. Spiritul sângelui nostru, spiritul eroic, trebuie cultivat și azi, mai mult decât oricând.

biserica era ticsită de credincioși. — La eșire, nuntașii întrebară: „Ce sărbătoare aveți aici, de-i atâta lume la biserică?” — „E numai duminică de rând”, răspuse cantorul. — „Frumos zăcon (obiceiu). La noi nu mai umblă nimeni la biserică, afară de: preot, cantor, crâsnic și epitrop”, încheiară renumiții coriști dela Chizătău. — Dar dacă în plin centru al Banatului există atari parohii cu credincioși atât de iubitori de biserică, putem fi siguri, că au fost bine catehizați la vremea sa de preotul lor. Și roadele se țin toată viața.

3. *Coruri bisericesti cu școlarii* reușesc a înjgheba preoții-cateheți, cari își au procedura lor: de unde până unde, le rămâne vreme să facă ore de cântare bisericască săptămânal. Dar nu se plâng, că puținele ore oficiale nu le ajung nici măcar pentru parcurgerea materiei din manualele catehetice; ci muncesc fără un dram de cârtire. Și există destule coruri de acestea, cari execută cântările liturgice armonizate pe două voci. Iar mai târziu, cei mai harnici membri ai corului mixt sau bărbătesc din parohie, sunt tocmai elevii de ieri. — Și Doamne, cât ne ajută aceste coruri în parohiile, unde pecinginea sectară amenință mereu!

4. *Stârpirea concubinarilor* se poate pregăti mai sigur prin formarea unei solide convingeri religioase a elevilor, care apoi va rămâne și arma cea mai eficace contra căsătoriilor de probă, precum este sistemul pe la noi. Când generația catehizată bine de preot, ajunge a pași pragul vieții mature, această plagă rușinoasă începe a se cicatriza: tinerii nu se mai dedau la o viață nelegiuită, ci și silesc părinții să le ceară chiar dispensă de vârstă dela minister, numai să poată încheia și căsătoria poruncită de Dumnezeu însuși.

Intr'o parohie cu 80 părechi de concubinari, un preot modest numai după o jumătate de deceniu reuși să stăvilească sporul din tagma acestui fel de păcătoși publici, cari prin unele părți și-au pierdut și cel mai elementar simț de rușine. — Cum? — Printr'o catehizare sănătoasă în școală, pregăti noua generație cu atențiunea încordată spre pericolul ce-o aștepta în viață. Porni apoi o adevărată ofensivă contra concubinarilor existenți și isbuti a cununa într'un singur an 40 părechi, fără concursul mult trâmbițat, și așteptat de unii, al autorităților cu perfecți nași etc. Peste puțin plecă apoi, lăsând în urma sa 22 părechi de concubinari, dintre cari numai 5 părechi erau fără piedeci. — Printr'o catehizare obositoare acel ostenitor în via Domnului culese atâtea roade, cu tot numărul prea mare al manualelor, în cari aflase adevărate planuri de luptă și nu „furie” ori alte greutăți. Își făcuse datoria integral, fără murmurări și semnale de alarmă goală.

Admitem și excepții. — În altă parohie, bunăoară, un preot — ați ghicit: temător de oboseală și cruțător de eforturi în mare procentaj — după 12 ani de păstorie plecă, lăsând successorului 100 (una sută) de părechi de concubinari, la o mie și ceva de suflete. Un atare ispravnic, da: numai ceea ce trebuia nu propusese în școală, iar ce va fi propus, n'a prea avut importanță...

5. *Combaterea cu succes a avorturilor* și a sistemului de numai un copil, o seamă de preoți o fac sistematic, tot prin cateheză cu întregul arsenal de manuale. Așa ne putem explica existența unor parohii excedentare la nașteri în plin centru Bănățean, astăzi mai contaminat ca oricând.

6. *Stăvillrea defecțiunilor la sectari* rămâne o roadă eminentemente catehetică. O știm

mai ales noi aceasta, luptătorii de pe frontul sectar, care aici la granița apuseană își are patria. E și bine organizat; are case de rugăciuni, predicatori titrați cu câte 4 clase secundare etc., iar pe deasupra baptismul acum e decretat și oficial ca și cult în Stat. Să mai amintim și faptul, că trăim în mijlocul unui ocean neunit? — Cu atât mai grea ne este lupta pe aceste meleaguri. Și dacă reușim a încresta „vreri idealiste” la fața locului, acestea vor fi exclusiv roadele catehezei temeinice și — recunoaștem — obositoare.

Intr'o parohie compact unită, după răboiu, $\frac{1}{3}$ parte dintre credincioși defecționează la sectari în 5 ani. Veni însă un preot nou, se puse pe lucru și după 4 ani se dovedi un puternic stăvilitor în calea defecțiunilor, cari apoi și încetară definitiv. Pasă-mi-te, preotul era un destoinic catehet. Catehiza mereu, tot după mai multe manuale: în școală, în biserică, la înmormântări, ba chiar și la șezători iernatice ale tineretului. La plecarea sa din parohie sectarii se clătinau în credință, iar mai târziu începură a-și pierde din membri.

7. *Reîntoarcerea câte unui sectar* tot numai prin catehizare se poate întâmpla. Avea multă dreptate un mare dohovnic al exercițiilor spirituale, care ne repeta odată: „Să știți că îndrăciții vremurilor noastre sunt sectarii bapțiști”. — Totuși câți nu revin din rătăcire, mai ales datorită copiilor lor, cari la școală au cam întârziat pe la orele de religie, luând pe urechi celea tălmăcite de preot elevilor atunci în mod intenționat. Ba unele familii sectare ajung a se reîntoarce imediat după moartea bătrânilor din casă, cu cari n'ar fi avut zile bune părăsind în văzul lor secta în care au fost crescuți. — Și aici e la mijloc tot mâna nevăzută a catehetului.

8. *Convertiri cu prilejul căsătoriilor mixte* culeg unii preoți an de an. Acest rod numai catehetic poate fi numit. — Cu toată starea dominantă de prin parohiile noastre, mireasa chiar (și cu atât mai vârtos, mirele, unde e cazul) aduce la credința dreaptă pe alesul său din altă turmă, ca una ce pe băncile școlii a primit sădirea adevărilor veșnice în sufletul său și acestea i-au rămas adânc înrădăcinate. — Oare biruința ei de astăzi nu e a se datora exclusiv catehizării de ieri, ca elevă?

9. *Sprîjinirea Acțiunii Catolice* și intensificarea activității diferitelor asociații religioase parohiale numai prin noii membrii, mai temeinic educați în materic de credință, se poate recolta în modul așteptat. Astfel Agru și Reuniunile Mariane își vor atinge ținta cu vârf și îndesat.

10. *Presa Bună și colportajul cărților religioase* numai prin dragostea de carte bună, sădită în inimile celor mici, se vor putea sprijini cu folosul cuvenit. Bătăliile abonamentelor la gazetele religioase și desfacerea în mare a cărților cu învățatură sănătoasă, elevii de astăzi le vor duce la bun sfârșit mâine-poimâine.

Și altele multe s'ar mai putea înșira între roadele indiscutabile ale catehezei pe întinsul ei front.

Nu cunoaștem prea bine situația din parohiile ardelenene; dar pe la noi ogoarele sunt din belșug presărate cu neghina sectară, pe lângă că trăim în mijlocul unor ape neunite. — Și roade ca cele mai sus pomenite nu le putem considera, decât ca adevărate trofee smulse prin victoriile armatelor creștine, în fruntea cărora comandă duhovnicii lor, preoții-cateheți. Unde ar fi deci să verificăm acel rezultat trâmbițat ca vrednic de notat cu „însăimântătorul zero?”

Așa ceva nu-și amintesc să fi constat vreodată nici protopopii, cari 2-3 decenii au prezidat anual zeci de examene de religie și au făcut tot atâtea inspecții catehetice. Am stat de vorbă în repetate rânduri cu Prea On. Protopopi, renumiți prin așteptările lor de a se face cât de multă catehizare. (Am numit pe Rev. și P. On. George Munteanu, Iosif Popa, George Maior, Romul R. Stoica și regretatul Victor Pop, cari în loc de rezultate slabe, în fiecare an își mărturiseau surprizele descoperite pe la examenele de religie, unde se muncise, nu se trândăviseră). — Nu prea demult un preot ocupă o parohie în luna Ianuarie. Cateheză nu se făcuse în acel an școlar, lipsind preotul. Dar în 5 luni de activitate noul preot refăcu totul pe frontul catehetic, astfel că protopopul său după examen îl notă cel mai bine pe district. — Astfel de roade frumoase culeg preoții și elevii, nici decum „semne de tulburare mintală”.

Primăvara, sezonul reluării ofensivelor pe toate fronturile, a sosit. Incordarea la munca grea a catehizării se impune sporită. Oricât ar fi de obositoare și oricâte eforturi ar cere.

Apropiindu-se apoi și sesiunea examenelor de religie, invitarea o repetăm, propunând confratelui Pr. I. Borza să purceadă spre vest, unde va verifica cu totul altceva decât ceea ce continuă a susține. — După aceasta vom fi mai bucuroși să-i auzim „ultimul cuvânt”. Și chiar dacă nu-i vor aduna tineretul cu „junișanii”, ca să fie examinați și notați pe serii, confrății îi vor dovedi, că rezultatele catehetice așteptate s'au produs și se produc mereu. Această producere însă este traducerea în viață a celor catehizate precum o cere și Sfinția Sa: a prins o învățatură din cărți pe care o trăește.

Pe urmă nădăjdum a ni se îngădui nouă, să ne abatem în câteva parohii de plăiurile aiudene, spre a ne documenta asupra „însăimântătorului zero” la fața locului. Iar dacă acesta în adevăr va fi o realitate credem tare că nu orele ori manualele vor cauza, ci numai catehetul cu fuga de oboseală spre o comoditate largă. Fără osteneală însă ce s'ar putea face? — Deci cum s'ar putea născoci indrituirea de a dezerta de la frontul apostolatului celor mici? Sau cum va mează a se admite cheltuiala efortului 75 % reducere?

Acelora cari se vaetă de prea mult oboseală tocmai în vremile acestea, le propunem procurarea unei cărți de predică despre care ne pomenise odată profesorul oratorie, de va mai fi existând pe undeva intitulată foarte ispititor „Dormi secure”, astfel ca preotul nici grija predicei dumnezeiești să n'o mai aibă.

Apoi încă ceva: o morișcă, după sistemul practicat de preoții bapțiști — ori mai practic pentru noi: niște plăci de gramofon — cari învărtindu-se, ar recita și rugăciuni în locul nostru, cu efortul desființat. — Urmă: un cias cu cuc... — Și atunci oare ce ne-ar mai lipsi?

Versul eminescian: „E ușor a face versuri, când nimic nu ai a spune”, se dovedește plin de adevăr. — Mai vârtos când scrie proză...

Pr. Iosif Stoica

Nu este Român

cine nu semnează la
Imprumutul Reîntregirii

„Debes ire ad sacristanum“...

Mai în iarnă, călătorind în interes familiar, am ajuns într'un oraș, de a cărui nume se leagă multe, multe fapte mărețe, din viața noastră ca popor și ca români, ba s'ar putea chiar spune, că o bună și însemnată parte a istoriei noastre aici s'a scris.

E un oraș așezat pe un frumos platou, păzit la miază noapte și apus de munții apuseni, așezarea bravilor și vrednicilor moși... călători și azi „din poartă'n poartă“... Spre răsărit e adiet de râul cu „apă lină“ din a cărui apă „cine bea suspină“ și a cărui vad e împrejmuț de multe sate și sătulețe înfloritoare, cu harnici și buni gospodari români.

Orașul e frumos, cu străzi largi geometrice aliniate, în plină desvoltare, cercetat de românii din satele dimprejur, cari toți sunt îmbrăcați în portul lor specific românesc, chiar și femeile și fetele — am observat cu multă satisfacție — nu și-au „corcit“ portul lor frumos, cu pestrițăturile streine. Văzându-i îți crește inima de bucurie și te simți oarecum mândru că faci parte din vița lor.

Sunt vorbăreți, sfătoși, buni și harnici gospodari, am constatat însumi acest fapt, plimbându-mă într'o marți dimineața — zi de „mărturie“, — prin piața orașului, unde își desfășoară produsele lor de grădini și de pe câmp. Am văzut aici, spre marea mea bucurie, produse mult mai frumoase decât ale „hoștezenilor Clujeni“, atât de îngâmfați și încrezuți de „marfa lor“.

Aici n'am auzit decât dulcea vorbă românească și m'am reconfortat, m'am întărit sufletește, după experiența contrară și dure-roasă, făcută în orașul unde m'a aruncat soarta refugiuului...

Isprăvindu-mi chestiunile cari m'au adus în acest oraș, nu mi-am uitat de obiceiul meu de totdeauna, de a vizita sfintele lăcașuri *primo*, și apoi celelalte lucruri vrednice de văzut. Și din darul lui Dumnezeu aici sunt multe astfel de lăcașuri sfinte. Afară de celea 4—5 românești, sunt și streine câteva. Dintre cele românești două sunt *istorice* și încă de o deosebită însemnatate, ele ne amintesc de *două uniri, una religioasă și cealaltă politică*.

Ambele sunt frumoase, curate, bineîntreținute și păstrează cu demnitate și sfințenie amintirea celor două evenimente, deopotrivă de covârșitoare însemnatate, pentru neamul nostru, prigonit de o soartă vitregă, pare...

Am dorit apoi să vizitez și o biserică veche streină; vechimea ei o atestă îmbrăcămintea ei exterioară. Dar spre marea mea înfrustare, o aflai mereu închisă. Dar iată că Dumnezeu îmi trimite omul, careie sigur mă va ajuta, căci văd apropiindu-se de biserică din vorbă un slujitor al altarului în talar negru tivit cu roșu. Mă apropii cu toată reverința și cu încredere — fiind și eu în talar — și după prezentările de rigoare, îi expun dorința mea, cam în forma că ași dori să vizitez în interior biserică, știindu-i vechimea, însemnatatea ei istorică și pentru noi românii în legătură cu Voevodul Mihai Viteazul etc., rugându-l respectuos să facă bine să-mi spună în ce fel aș putea intra în ea.

Dar... omul meu a rămas oarecum perplex, — a schimbat fețe și după câteva lungi secunde de așteptare, îmi răspunde: *Debes ire ad sacristanum...* etc. și a plecat...

Dacă el a rămas perplex la auzul grafului românesc, nu mai puțin am rămas și eu încurcat de răspunsul primit — nu pentru că nu l-aș fi înțeles, ci pentru faptul, că am con-

statat că și el m'a înțeles, dar totuși pentru a nu fi silit să-mi răspundă în limba pe care el nu o poate suferi — mi-a dat răspunsul în limba latină — și a plecat fără alte explicații.

Un fapt divers — vor zice, poate, mulți. — Se prea poate. Dar eu nu știu cum, m'am trezit deodată ca dintr'un vis urit, m'am simțit așa de singur pe străzile orașului, și mi-se părea că eu eram strein pe acestea plaiuri frumoase, udate cu sudoarea și frământate cu sângele moși-strămoșilor nostri.

M'am cutremurat, și-mi treceau pe dinaintea ochilor din nou icoane și scene jalnice din ziua tragică de 11 Sept. 1940 și celelalte...

Pare că auziam iarăși — plâns și vaet de peste deal...

Mi-a trecut prin minte frumoasa pildă a Mântuitorului nostru, despre călătorul căzut între tâlhari... „Și a venit pe acea cale un preot... și un levit... și s'au dus fără de a da ajutor celui năpăstuit!...“

Nici atunci, nici de atunci n'am auzit nici un glas de apărare eșit din inima sau sufletul purtător de talar tivit cu roșu ori chiar purpuriu... Dimpotrivă!

Când ne-au încălcat gila străbună și ne-au schințuit și martirizat pentru vina că vorbim românește, cei răi, n'am auzit nici un glas de protest cât de slab, ieșit din gura vreunui purtător de talar, care slujește la altarul Dumnezeului păcii și al iubirii. Au tăcut... Și tac și azi!...

Suntem în preajma zilei mărețe a învierii Domnului, a biruinții luminei asupra întunericului, a binelui asupra răului. Să le uităm toate, cu nădejdea în bunul Dumnezeu, și fără ură, împăcați în suflet și în conștiința noastră creștinească și românească, să sperăm, să fim siguri, că dreptatea va birui!

Hristos a înviat, zdrobind moartea și nedreptatea celui rău și noi vom învia, dreptatea va birui. Ziua aproape este, bucurați-vă și vă veseliți în Domnul!

Prot. Petru Domșa

Când frații ne cunosc mai bine. Frația de arme cu Italia i-a făcut pe fiii acestei țări surori să ne privească prin altă priză ca aceea pe care o împrumutaseră de câțiva timp dela dușmanii noștri de veacuri. Și îndată a trebuit să-și schimbe părerile greșite de până aci toți câți au văzut realitatea, nu caricatura măzgălită de străini.

Așa face acum, între alții, d. *Angelo Colleoni* dela ziarul „*Il Popolo di Bergamo*“ în care publică un cald și luminos articol despre Pământul României, patria poezilor, soldaților și eroilor. — Reținem rândurile atât de grăitoare și atât de pline de adevăr ale acestui frate care ne-a cercetat la noi acasă:

„Mă simțeam pe pământ italian, fiindcă în nici o țară din lume n'am văzut o mai autentică atmosferă latină și un mai pronunțat gust de romanitate, decât în această sfântă și martirizată Românie.“

În Transilvania trăește cea mai adâncă rădăcină a acestui popor, nervul său etnic cel mai vechi și mai fecund, acela care a dat cel mai mult artei populare române.

Triumful spiritului românesc, care n'a putut fi sacrificat de nici o forță ostilă, este etern ca anotimpurile, renaște în fiecare primăvară. Pământ al României, pământ de poezi țărani și de țărani soldați, Dumnezeu să te ajute ca aceasta să fie ultima etapă a sacrificiilor tale și acest sacrificiu să-ți redea ceea ce este al tău, prin religia sângelui, astfel ca su-

flul tău să treacă peste toți fiii care îți aparțin și în substanță.

Acesta este pământul smuls de atâtea ori din mâinile barbarilor, pământ răscumpărat cu sângele atâtor generații. El nu va fi niciodată sterp. Astăzi pământul românesc este plin de mormintele proaspete, care aparțin ultimului calvar.

O, cum știu să lupte aceste minunate trupe române! Sângerând, de multeori decimate, pornesc la atac împotriva întăririlor și a hoardelor roșii, cu o dârzenie care se poate numi miraculoasă, influențată de un spirit, care depășește și curajul și temeritatea. — Latini, ca și fiii Romei“.

Preoții noștri să se roage!

A fost un timp de grea asuprire. Preoții și poporul erau lipsiți și de cele mai elementare drepturi, erau huiduiți, chinuiți, bătuți. Nu se da nici loc de biserică, iar unde au apucat cu mari necazuri să ridice lăcașuri de închinăciune lui Dumnezeu, erau împiedecați să meargă la bisericuțele lor și erau mânați cu biciul la lucru în Dumineci și sărbători. Și preoții și poporul. Ce puteau face altceva, decât să se roage lui Dumnezeu în arșița soarelui, în ploaia torențială și în mijlocul vijeliei, deopotrivă? Broboane de sudoare le curgea de pe frunte, li-se încovoiau trupurile de oboseală și li-se împleteceau picioarele pentru munca îndelungată. Și se rugau preoții și se ruga poporul, ca Domnul Dumnezeu nostru să și facă milă cu poporul său și să facă dreptate. Și dreptatea venea, de multe ori o dreptate îngrozitoare. Se cutremurau mai marii pământului și se înfiorau la auzul și văzul loviturilor, cari veneau dela Domnul asupra lor. Și-au dat seamă, că rugăciunile poporului asuprit și ale preoților săi au străbătut norii și nu s'au oprit până la ușile lăcașului celui Preaînalt.

Ce era să facă, să scape de pedeapsa Dumnezeului dreptății? S'au adunat la sfat și au hotărât: „*Popil valahi să nu mai afurisească*“ — „*Az oláh popák ne afuriszáljanak*“. Par'că ai putea opri strigarea către Domnul a celor nedreptățiți! Dumnezeu a ascultat rugăciunea celor asupriți și a zdrobit puterea celor blăstămați.

Dar cazanul Satanei a ars într'una și puterea întunerecului a adus din nou stăpânirea asupritorilor asupra unei părți a pământului strămoșesc. Preoții și poporul au fost luați la o goană sălbatică, unii au fost bătuți și schingiuiți, alții au umplut temnițele cele îngrozitoare, unii au fost împușcați, sau spânzurați, alții au fost arși de vii, iar mulți, scoși din camerile lor, au fost alungați peste granița pusă de răutatea omenească între frații de același sânge. Bisericile au fost dărâmate și altarele profanate. Preoții și poporul, deoparte și de alta a graniței nedrepte, au început din nou să ceară dreptate dela Domnul Dumnezeu cel prea drept. Și Domnul a auzit glasul nostru și a doborât până acum de pe scaunele lor pe trei dintre cei mai trufași asupritori, unul după altul căzând de pe scaune, doi deadreptul în groapă și al treilea abia mai trăgându-și sufletul. Și mulți vor mai cădea și pe mulți îi va doborî Dumnezeu și ei înfricoșați și îngroziți se vor ruga cu strămoșii lor: „*Az oláh popák ne afuriszáljanak*“.

Preoții noștri însă să se roage îm-

preună cu poporul: „Mântuește-mă de dușmanii mei, Doamne la tine am scăpat... întru dreptatea ta scoate din năcaz sufletul meu și întru mila ta împrăștie pe dușmanii mei.. Să se rușineze cei mândri, că cu nedreptate au făcut fărădelege asupra mea.“ Și se vor risipi ca fumul dușmanii neamului nostru, și se vor topi ca ceara și vor pieri păcătoșii dela fața lui Dumnezeu. Pentru că drept e Domnul și va face dreptate credincios poporului său.

Octavian Popa

Știri mărunte

INVIEREA DOMNULUI fie pentru toți colaboratorii „Unirii” — cărora le spunem din inimă: HRISIOS A INVIAT! — isvor de întărire pe drumul nădejdi în mai binele ce trebuie să vină pe seama Bisericii și a neamului nostru.

Schimbări în cler. Ven. Ordinariat al Lugojului a făcut următoarele schimbări în cler: Pe p. Dr. Teodor Voștinariu, primnotar consistorial l-a numit paroh-protopop la Arad; p. Patriciu Tușescu a fost numit primnotar consistorial; părintele Alimpu Filip, refugiat, a fost numit la Ineu, p. Aurel Crozescu din Zorlențu-nou a fost numit la Petroșeni, iar la Zorlențu Mare a fost numit p. Cornel Vuicu din Caransebeș.

Misiuni populare. Continuând cu pregătirea credincioșilor pentru Sf. Paști, Reuniunea de misiuni din Arhidieceză a ținut misiuni populare în zilele de 22—25 Martie în parohia Tăuni, din distr. Blajului. Aici a ostenit întru predicarea cuvântului Domnului p. Vasile Cristea, ieromonah asumiționist din Blaj. Rezultatul a fost apropierea de sf. taine aproape a tuturor credincioșilor: s'au mărturisit și comunicat peste 560 credincioși. La mărturisiri au ajutat, pe lângă preotul local Alex. Munteanu și p. Ioan Crăciuneanu din Valea Lungă, Ioan Băcilă din Lodroman, Virgil Anca din Făget și Ștefan Crișan din Micăsasa.

— În săptămâna a cincia din Paresemi p. Vasile Dardai dela mănăstirea Obreja, a ținut în parohia Răușor, (Făgăraș) misiuni, cari au avut un rezultat strălucit. S'au apropiat de Sf. Taine 358 de credincioși. La îndemnul p. Aurel Brumboi, s'a colectat pentru orfanii dela Obreja 25 ștergare, 8 fețe de perini, 3 cearșafuri de pat, 3 fețe de masă și 15 mt. până precum și suma de 3.340 lei în numerar. — Frumoasă colecție pentru o parohie micuță, cum e Răușorul.

Deprinderi sufletești. Pentru credincioșii noștri din București s'au aranjat, în săptămâna Floriilor, exerciții spirituale, la care a luat parte multă lume, încheindu-le cu apropierea de Sf. Taine. Vestitori ai cuvântului au fost: p. Dr. Domenic Neculdeș, franciscan, la capela din Str. Batiștei; p. Natanail Munteanu, la biserica din Str. Acvila, și p. Dumitru Neda, canonic mitropolit, la biserica „Sf. Vasile” din Str. Polonă, în cadrele Reuniunii „Sf. Elena” a Femeilor Române Unite din Capitală. — La Câmpina a făcut aceeaș apostolie p. Dr. Titus Malai, din București, în Săptămâna Patimilor.

Locale. Luni din săptămâna luminată va predica în catedrală II. Sa Dr. Victor Macaveiu, prepozit capitular și vicar general, Marți P. Ioan Pop, prof. de religie la liceul de băieți, iar în Dumineca Tomii On. Grigorie Friciu prof. de religie la Școala norm. de băieți.

— În cadrul liturghiei arhieresti din Dumineca Floriilor, I. P. S. S. Valeriu Traian a ridicat la treapta preoției pe clericii Ștefan Linul, profesor, Ioan Radu și Eugen Sârbu.

— Sămbăta lui Lazăr, ziua morților, a strâns populația Blajului în cimitirul orașului, unde p. Vasile Cristea, parohul Blajului, a oficiat un serviciu religios pentru morții parohiei. Predica ocazională a ținut-o p. Ioan Miclea profesor de religie, iar corul teologilor condus de p. Ioan Florea a dat răspunsurile.

— Continuând pregătirea sufletelor pentru Paști, p. Dr. Simion Crișan a ținut exerciții spirituale la Școala primară de stat, iar p. Dr. Leon

Sârbu a ținut reculegerile sufletești la *Academia de teologie — La Congregația de surori din Blaj* exercițiile spirituale le-a condus p. Haag S. I., iar la Sibiu p. Chira din acelaș ordin.

— Slujbele dumnezeiești din *Săptămâna Mare* s'au săvârșit în Catedrală după următorul program: Luni, Marți și Miercuri în săptămâna mare ora 6'45 Măneatul și ora I; ora 9'15 Orele Canonice și Liturghia Inaintesfințitelor; ora 15.45 Dupăcinarul Mare (afară de Miercuri); Joia Mare ora 6'45 Măneatul și ora I, ora 9'45 Liturghia Arhierescă a sf. Vasile (cu Inserat) împreună cu sf. Mir și spălarea picioarelor, ora 18.— Slujba sf. Patimi (12 Evanghelii); Vineria Sf. Patimi ora 9'45 Orele Impărătești, ora 15'45 Inseratul și scoaterea Epitafului, ora 18.— Prohodul Domnului — Slujbă Arhierescă; Sămbăta Patimilor ora 9'45 Liturghia sf. Vasile împreună cu Inseratul, ora 12.— noaptea: Slujba Arhierescă a Sfintei Invieri și Măneatul. Dumineca Paștilor ora 10.— Liturghia Arhierescă cu predica I. P. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu; Ziua a II-a și a III-a serviciile obișnuite în Dumineci și sărbători.

Oaspe distins în țară. Zilele trecute țara noastră a fost cercetată de dl Riccardo del Giudice, subsecretar de stat la Min. Educației Naționale din Italia, unul dintre cei mai buni economiști italieni și bun prieten al țării noastre. Pretutindeni a fost întâmpinat cu multă cordialitate. În ziua Bunei-vestiri Universitatea „Daciei-Superioare” din Cluj-Sibiu în cadrul unei mărețe solemnități i-a conferit diploma de „doctor honoris causa” pentru multele merite pe care le are în domeniul juridic, politic și economic.

Prețul ziarelor din țară s'a scumpit printr'un decret-lege, începând cu ziua de 28 Martie: Ziarele din capitală, care au săptămânal cel mult 60 pagini, se vor vinde cu 5 lei exemplarul, iar acelea care au cel mult 30 pagini săptămânal, cu 3 lei exemplarul. Ziarele din provincie se vor vinde cu 3 lei exemplarul, indiferent de numărul de pagini pe care îl au.

Prelungirea termenului pentru subscrierea la împrumutul reintregirii. Printr'un decret-lege subscrierea la împrumutul reintregirii se prelungește până la 30 Aprilie 1942 inclusiv pentru subscripția generală și până la 1 Octombrie 1942 pentru subscripția țărănească. Prețul obligațiilor subscrise pe baza noului decret-lege este egal cu valoarea nominală a obligațiilor subscrise.

† Vasile Deciu, protopop onorar, tatăl Rev. Victor Deciu, a trecut la cele veșnice în Lugoj în ziua de 26 Martie crt., fiind în etate de 95 ani, după ce 70 de ani a servit la altarul Domnului. Odihnească în pace!

CARTI & REVISTE

SF. ALFONS DE LIGUORI: *Fie voia Ta...* Blaj. 1942. Pagini: 47. Prețul: 15 Lei.

O mică perlă din inima unui Dascăl Bisericesc: asta-i lucrarea tălmăcită pe românește de un suflet bun sub titlul: *Fie voia Ta...* Tratează temeinic și convingător problema de însemnătate primordială în viața spirituală: Conformarea cu voința lui Dumnezeu. Hartie bună, literă citeață, limbă literară plăcută, subiect captivant, autor recomandat de științența dovedită a vieții lui ca maestru în materia pe care o debate; totul recomandă această cărtică ziditoare de suflet. Societatea de lectură „Inocențiu Micu-Klein” a tinerilor noștri leviți din Seminarul „Bunevestiri” dela Blaj, editând această alcătuire ashetică-morală, a făcut o faptă bună, vrednică de toată lauda și de tot sprijinul.

Ep. IOAN SUCIU: *Micul Catehism* pentru cl. I și II Primară. Oradea. 1941. Pagini: 112. (Format 80 mare). Prețul: ?

Cu îngăduință ungurească, în teritoriul cedat s'a putut tipări acest mic catehism care-i o podoabă grafică și o lucrare de deosebită valoare catehetică. Totul e potrivit de așa încât să grăiască și ochilor și inimii și minții celor mici, cărora le este menită.

AL. LASCAROV-MOLDOVANU: *Viețile Sfinților*. Vol. VII. (Ultimul). Pagini: 316. Prețul: 80 Lei.

Viețile Sfinților din acest volum, ca și din celelalte șase, sunt numai prelucrate de cunoscutul scriitor creștin, dl Al. Lascarov-Moldovanu, după isvoare mai

vechi. Istoria și legenda se împletesc în ele în chip armonios, întremător duhovnicește. Și e de crezut că la asta s'a și râvnit cu aceste vieți de sfinți cari se desfăta întru Domnul pe cei ce le vor ceti. Mai ales pe cei mulți, simpli și buni, cari se știu veseli de în ce-i creștinesc, bine și frumos.

PREDA SAVU: *Litere de pământ*. Poeme Craiova. 1941. Pagini: 86. Prețul: 40 Lei.

Douăzeci și una sunt la număr poemele acestui volum, și toate fac dovada credinței nesdruncinate într'o Românie puternică și întregită. Scrise cu talent și cu suflet, se cetesc cu românească înrudire întru aceeași gândire și simțire cu autorul. La alt loc al gazetei reproducem și noi una din alcătuirile poetice cuprinse în „Literale de pământ”.

Despre Cooperație. Cluj. 1941. Pagini: 108. Prețul: ?

Titlul spune cuprinsul cărții, care apare ca Nr. 1 din „Biblioteca Cooperației”, și e scoasă de „Plugarul” centrala cooperativelor românești din Pământul românesc sub ocupație. Prefața o semnează dl Dr. Emil Hațieganu, președintele centralei „Plugarul”. Tichetorul tipăriturii se dovedește a fi acasă nu numai în tr'ale cooperației, ci și în tr'a scrisului limpede și ușor.

IOAN CHIOARU: *Comunismul, negația lui Dumnezeu și a omului*. Sibiu. 1942. Pagini: 61. Prețul: 50 Lei.

Retipărită din „Țara” dela Sibiu, această cărțuție e cât se poate de binevenită. Fără pretenția de a spune ceva nou, autorul prezintă aberația bolșevică în adevărata ei lumină sinistă, răzimat pe isvoare române (Ilarie Dobridor, N. Crainic, Misionarul) și pe cele văzute de el însuși.

IORDACHE RĂDUCU: *Teatru pentru ostași, școlari, muncitori și săteni*. București. 1942. (Ed. „Lector”). Pagini: 50. Prețul: 50 Lei.

Trei sunt piesele acestei cărți de teatru; Cean Mântuirii (piesă într'un act); Păcat străin (piesă în tablouri) și Prima zi de războiu (piesă într'un act). Brodate pe motive de actualitate, prinse scurt și vi pot fi învățate repede și jucate fără greutate deosebită.

CONVOGARE

Domnii acționari ai societății sunt convocați în adunarea generală ordinară, în ziua de 18 Aprilie 1942, ora 11 a. m. în birou fabricii din Tărnăveni cu următoarea ordine de zi:

1. Darea de seamă a consiliului de administrație, și raportul comitetului de cenzori asupra exercițiului 1941.
2. Aprobarea bilanțului și contului de profit și pierdere, descărcarea consiliului de administrație a comitetului de cenzori și a direcțiunii pentru gestiunea exercițiului 1940.
3. Repartizarea beneficiului.
4. Fixarea retribuțiilor.
5. Alegerea de membri în consiliul de administrație.
6. Alegerea de membri în comitetul de cenzori.
7. Ratificarea unor decizii ale consiliului de administrație și a unor acte ale direcțiunii.
8. Eventuale propuneri.

La adunarea generală ordinară pot vota numai acei acționari cari cu 5 zile înainte de ținerea adunării generale, vor depune acțiunile la casa firmei, sau la Banca Albina, sucursală Tărnăveni.

Intrucât la adunarea generală nu se pot întruni numărul de acționari, prevăzut de lege pentru acest caz se fixează a doua adunare generală pe ziua de 20 Aprilie, când va avea loc cu orice număr de acționari, tot în birourile fabricii din Tărnăveni, la aceeaș oră și cu aceeaș ordine de zi.

Consiliul de Administrație